

ฝรั่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Psidium guajava* Linn.

ชื่อภาษาอังกฤษ : Guava

ชื่ออื่นๆ : มะมัน มะจีน มะก้วย (ภาคเหนือ) บักสีดา (ภาคอีสาน) ย่าหมู ยามู (ภาคใต้) มะปุ่น (สุโขทัย-ตาก) มะแกว (แพร่) จุ่มโป มะกา

วงศ์ : MYRTACEAE

ลักษณะพืช

เป็นไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้น สูงประมาณ 3-10 เมตร กิ่งอ่อนรูปร่างสี่เหลี่ยม ผิวเปลือกเรียบ ใบเดี่ยวออกเป็นคู่ตรงกันข้าม รูปใบรีหรือรูปไข่ ปลายใบมนหรือมีติ่งแหลม ใบค่อนข้างหนา ได้ใบมักมีขน ดอกออกเดี่ยวหรือช่อที่มี 2-3 ดอก กลีบดอกสีขาว ร่วงง่าย มีเกสรตัวผู้จำนวนมากเป็นฝอย ผลกลม-รี ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก

ฝรั่งเป็นพืชพื้นเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา พบปลูกกันทั่วไปในประเทศไทย

การปลูกและขยายพันธุ์

ฝรั่งชอบดินร่วนปนทรายที่อุดมด้วยธาตุอาหาร ไม่ชอบน้ำขังและ ไม่ชอบอากาศเย็นจัด ควรปลูกในฤดูฝน ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด ตอนกิ่ง ทาบกิ่ง แต่มิยมการตอนกิ่ง

นำกิ่งตอนที่ออกรากแล้วมาปลูกลงในหลุม ขนาดกว้าง ยาว ลึก ด้านละ 30 เซนติเมตร โดยใส่ปุ๋ยหมักรองก้นหลุมก่อนปลูก เมื่อปลูกเสร็จรดน้ำให้ชุ่มทันที รดน้ำทุกวัน เมื่อต้นฝรั่งติดดีแล้ว จึงเว้นระยะรดน้ำ 3-4 วันต่อครั้ง ควรนำฟางหรือหญ้าแห้งมาคลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้น หากปลูกบริเวณกว้างควรขุดร่องให้สูงพื้นน้ำ ท้องร่องกว้าง 1.5 เมตร ลึกตามความต้องการ

การใช้ประโยชน์

การใช้ประโยชน์ทางยา

ใบและผล : มีรสฝาด แก้ท้องเสีย แก้อาการท้องเดินแบบไม่รุนแรง ที่ไม่ใช่บิดหรือ อหิวาตกโรค โดยใช้ใบแก่ 10-15 ใบ ปิ้งไฟแล้วชงน้ำรับประทานหรือใช้ผลอ่อน 1 ผล ฝนกับน้ำปูนใสรับประทาน (สมุนไพรพื้นบ้านฉบับรวม)

ใบสด : นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำล้างบาดแผล

ราก : ขับปัสสาวะ แก้ปัสสาวะพิการ ต้มกินน้ำแก่น้ำเหลืองเสีย ช่วยให้น้ำหนองแห้ง

การใช้ประโยชน์อื่นๆ

- รับประทานผลฝรั่งเป็นผลไม้ ช่วยป้องกันและบรรเทาโรคเลือดออกตามไรฟัน เนื่องจากมีวิตามินซีสูงมากและมีวิตามินเอ เหล็กและแคลเซียม
- คนไทยใช้ใบฝรั่งเคี้ยวดับกลิ่นปาก และวางลูกฝรั่งสุกไว้ในโรงศพ เพื่อดับกลิ่นเหม็นได้
- นำใบฝรั่ง ลูกมะเดื่อสุก ตำรวมกันให้ละเอียด กรอกให้โค-กระบือกิน รักษาอาการท้องร่วง (ภูมิปัญญาไทย สมุนไพรสำหรับโค-กระบือ)

สารสำคัญ

ใบฝรั่งมีน้ำมันหอมระเหยยูจีนอล (Eugenol) ,แทนนิน (Tannin) 8-10% และอื่นๆ ผลดิบมีแทนนิน (Tannin) , วิตามินซี, แคลเซียมออกซาเลต (Calcium oxalate) และอื่นๆ สารแทนนิน ที่มีอยู่ทำให้ใบและผลฝรั่งมีฤทธิ์ฝาดสมาน ใช้รักษาอาการท้องเสีย และสารสกัดด้วยน้ำจากใบมีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดหนอง

การทดลองกับผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง โดยให้กินผงใบแห้ง 500 มิลลิกรัม ทุก 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 วัน พบว่าได้ผลดีกว่ายาปฏิชีวนะเตตราซัยคลิน

การตลาด

- รูปแบบผลิตภัณฑ์ฝรั่ง ได้แก่ ยาสีฟันสมุนไพรฝรั่ง สมุนไพรระงับกลิ่นปากสูตรใบฝรั่ง เครื่องดื่มน้ำฝรั่งสด ไวน์ฝรั่ง น้ำยาบ้วนปากใบฝรั่ง
- ราคาวัตถุดิบใบฝรั่งแห้ง กิโลกรัมละ 35 บาท (ข้อมูลจากสถาบันการแพทย์แผนไทย)
- ราคาต้นพันธุ์ฝรั่ง ต้นละ 15-20 บาท (ตลาดนัดจตุจักร)